ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Гулистон тумани

2024 йил 26 ноябрь

Гулистон туманлараро иктисодий судининг судьяси Б.Махмудов раислигида, Ж.Эгамованинг котибалигида, аризачи Гулистон тумани солик тартибдаги **MANSUROV** жавобгар якка тадбиркор инспекциясининг АХМЕТЈАNOVICНиинг банкдаги AXADJON хисобварақлари операцияларини ўн кундан кўп муддатга тўхтатиб туриш тўгрисидаги аризаси қўзғатилган иктисодий ишни аризачи С.Нурмухаммедова (21.10.2024 йилдаги 16-03417-сонли ишончнома асосида) иштирокида, Гулистон тумани солик инспекцияси маъмурий биносида, очик сайёр суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Гулистон тумани солиқ инспекцияси(кейинги ўринларда - аризачи) судга ариза билан мурожаат қилиб, якка тартибдаги тадбиркор MANSUROV AXADJON AXMETJANOVICH (кейинги ўринларда - жавобгар)нинг банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни ўн кундан кўп муддатга тўхтатиб туришни сўраган.

Ишни кўриш вақти ва жойи ҳақида тегишли тартибда хабардор қилинган (электрон манзилига юборилган) жавобгар суд мажлисига келмади ва вакил(лар)и иштирокини таъминламади. Бундай ҳолатда суд, Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда - ИПК) 128, 220-моддаси талабларига мувофик ишдаги мавжуд ҳужжатлар низони мазмунан тўғри ҳал қилиш учун етарли деб ҳисоблаб, ишни жавобгар вакил(лар)и иштирокисиз кўришни лозим топади.

Суд мажлисида иштирок этган аризачи вакили жавобгар солиқ хисоботини солиқ органига топширганлигини баён қилиб суддан қонуний қарор қабул қилишни сўради.

Суд, аризачи вакилининг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги мавжуд ва суд муҳокамаси жараёнида тақдим этилган ҳужжатларни ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра аризачининг аризасини қаноатлантиришни рад қилишни лозим топади.

Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда ИПК деб юритилади) 217-моддасига биноан суд банклардаги ҳисобварақлар буйича операцияларни туҳтатиб қуйиш билан боғлиқ ҳуқуқий таъсир чораларини қуҳлаш ваколатига эга.

Ўзбекистон Республикасининг Солик кодекси (кейинги ўринларда -СК) 111-моддасининг учинчи кисмига асосан юридик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорларнинг банкдаги хисобвараклари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш солик органи томонидан мазкур солик тўловчиларнинг (солиқ агентларининг) солиқ мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш учун қуйидаги ҳолларда, яъни ушбу солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан солик органига молиявий ва (ёки) солик хисоботи бундай хисоботни такдим этишнинг белгиланган муддати тугаганидан кейин ўн кун ичида такдим этилмаганда, солик тўловчи (солик агенти) томонидан солик органининг камерал солик текшируви натижалари буйича талабномасига белгиланган муддатда тақдим тушунтиришлар ва (ёки) тузатишлар этилмаганда, шунингдек солик тўловчи томонидан солик органи талаб қилган хужжатлар тақдим этилмаганда, солиқ текширувини ўтказаётган солиқ органларининг мансабдор шахсларини кўрсатилган худудга ёки бинога (бундан турар жойлар мустасно) киришига тўскинлик килганда, солик тўловчининг (солиқ агентининг) ўзи кўрсатган манзилда йўклигида қўлланилиши мумкин.

Мазкур модданинг биринчи қисмига кўра, солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарор солиқ органининг раҳбари (раҳбар ўринбосари) томонидан ўн кундан кўп бўлмаган муддатга қабул қилиниши мумкин. Солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни ўн кундан кўп муддатга тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарор солиқ органининг илтимосномасига асосан суд томонидан қабул қилиниши мумкин. Бунда солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) банк ҳисобварақлари бўйича операциялари суд томонидан қарор қабул қилингунга қадар тўхтатиб турилади.

Юридик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорларнинг банкдаги хисобвараклари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш солик органи томонидан мазкур солик тўловчиларнинг (солик агентларининг) солик мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш учун куйидаги холларда кўлланилиши мумкин:

- 1) ушбу солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан солиқ органига молиявий ва (ёки) солиқ хисоботи бундай хисоботни тақдим этишнинг белгиланган муддати тугаганидан кейин ўн кун ичида тақдим этилмаганда;
- 2) солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан солиқ органининг камерал солиқ текшируви натижалари бўйича талабномасига тушунтиришлар ва (ёки) тузатишлар белгиланган муддатда такдим этилмаганда, шунингдек солиқ тўловчи томонидан солиқ органи талаб қилган ҳужжатлар тақдим этилмаганда;
- 3) солиқ текширувини ўтказаётган солиқ органларининг мансабдор шахсларини кўрсатилган худудга ёки бинога (бундан турар жойлар мустасно) киришига тўскинлик қилишда. Солиқ органи мансабдор шахсининг

киришига тўскинлик килиниши унинг ўзи ва текширилаётган шахс томонидан имзоланадиган далолатнома билан расмийлаштирилади. Бундай далолатнома асосида солик органи банкдаги хисобвараклар бўйича операцияларни тўхтатиб туради;

4) солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) ўзи кўрсатган манзилда йўклигида.

Солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) банкдаги ҳисобварақ бўйича операцияларнинг тўхтатиб турилиши банклар томонидан солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) барча ҳисобварақлари бўйича барча чиқим операциялари тўхтатиб турилишини англатади.

СКнинг 212-моддаси учинчи қисмига биноан юридик шахснинг солиқ тўғрисидаги қонунчиликни бузганлиги учун жавобгарликка тортилишига мазкур ҳуқуқбузарлик содир этилганлиги факти солиқ органининг кучга кирган қарорида аниқланганлиги асос бўлади.

Жавобгар томонидан солиқ ҳисоботи белгиланган муддатда тақдим этилмаганлиги сабабли аризачининг жавобгарни банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларини тўхтатиб туриш тўғрисида қарори қабул қилиниб, жавобгарнинг банклардаги барча ҳисобварақлари бўйича барча чиқим операциялари ўн кунга тўхтатилган.

Шундай бўлсада жавобгар солиқ хисоботини такдим этиш чораларини кўрмаган.

Шу сабабли аризачи судга ариза билан мурожаат қилиб, солиқ ҳисоботини белгиланган муддатда тақдим этмаганлиги сабабли жавобгарнинг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни ўн кундан кўп муддатга тўхтатиб қўйишни сўраган.

Бироқ жавобгар томонидан солиқ ҳисоботи аризачи судга ариза тақдим қилинган кундан сўнг 2024 йил учун айланма солиғи бўйича солиқ ҳисоботини солиқ органига топширган ва бу тўғрисида аризачининг маълумотномаси судга тақдим қилинган, шу сабабли суд, аризачининг талабини асосли деб ҳисоблаб, лекин жавобгар томонидан солиқ ҳисоботи аризачи судга ариза тақдим қилинган кундан сўнг солиқ органига топширилганлигини инобатга олиб, аризачини аризасини қаноатлантиришни рад қилишни лозим топади.

Шу билан бирга суд, давлат божи ва почта харажати масаласини мухокама килиб, ИПК 118-моддасига мувофик почта харажатини жавобгар зиммасига юклашни, Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божи тўгрисида"ги Қонуни 9-моддаси биринчи кисмининг 19-бандига кўра, аризачи ва жавобгар - хукукий таъсир чораларини кўллаш тўгрисидаги ишлар бўйича давлат божи тўловидан озод этилганлигини инобатга олиб, давлат божи ва почта харажатини ундирувсиз колдиришни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан, ИПК 118, 128, 176-179, 217, 220, 222моддаларини қўллаб, суд Аризачи Гулистон тумани солиқ инспекциясининг аризаси рад этилсин.

Давлат божи ва почта харажати ундирувсиз қолдирилсин.

Хал қилув қароридан норози томонлар 10 кун ичида шу суд орқали Сирдарё вилоят судининг иктисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят берилиши (прокурор протест келтириши) мумкин.

Судья Б.Махмудов

